

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Elena Covalenco,

Judecători – Ion Guzun, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Iurie Bejenaru,

juducând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, avocatul Ruslan Dodica în numele părții vătămate, Aurel Tipa și inculpatul Andrei Cociorva, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-i pe

*Cociorvă Andrei XXXXX, născut la XXXXX,  
originar din sXXXXX, domiciliat în XXXXX;*

*Dubceac Dumitru XXXXX, născut la XXXXX,  
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.*

**Termenul de examinare a cauzei:**

*prima instanță: 17.04.2015 - 14.07.2017;*

*instanța de apel: 16.08.2017 - 12.01.2018;*

*instanța de recurs: 04.06.2018 - 13.11.2018.*

**a c o n s t a t a t :**

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 iulie 2017, inculpatul Andrei Cociorvă, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 10 ani închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni lui Andrei Cociorvă prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 11 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Inculpatul Dumitru Dubceac, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiind condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 10 ani închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni lui Dumitru Dubceac prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 11 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul, Andrei Cociorvă, la 12 octombrie 2013, aproximativ ora 05:00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffe”, situat pe bd. Cantemir, 7/2 din mun. Chișinău, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate în prezența altor persoane, în mod intenționat, conștientizând că se află într-un loc public, manifestând un comportament obraznic, ofensator și batjocoritor, s-a apropiat de Aurel Tipa, care fiindu-i necunoscut, i-a aplicat împreună cu Dumitru Dubceac și cu alte persoane nestabilite organului de urmărire penală, mai multe lovituri cu pumnii și picioarele, cauzându-i dureri fizice, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D, din 13 martie 2014, i-a fost cauzat trauma cranio-cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, echimoză cu edem al țesuturilor moi în regiunea fronto-temporală dreapta, echimoze în regiunea temporală și temporo-parietală pe stânga, echimoză la nivelul pavilionului auricular stâng, echimoză cu excoriație periorbital pe dreapta, excoriații în regiunea lombară. Aceste leziuni corporale au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată și în conformitate cu acest criteriu, în comun, se califică ca vătămare ușoară.

Tot el, la 12 octombrie 2013, aproximativ ora 05:00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffe” situat pe bd. Cantemir, 7/2, mun. Chișinău, împreună cu Dumitru Dubceac și cu alte persoane nestabilite organului de urmărire penală, în continuare urmărind scopul provocării leziunilor corporale părții vătămate, în mod intenționat a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului cauzând-i leziuni corporale lui Aurel Tipa, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D, din 13 martie 2014, la ultimul s-a constatat neuropatie optică posttraumatică severă cu afectarea retrobulară a nervului optic ce a condiționat pierderea vederii la ochiul drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, a condiționat o incapacitate permanentă de muncă de 35 % (mai mult de 1/3), și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă.

Inculpatul Dumitru Dubceac, la 12 octombrie 2013, aproximativ ora 05:00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffe”, situat pe bd. Cantemir, 7/2, din mun. Chișinău, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate în prezența altor persoane, în mod intenționat, conștientizând că se află într-un loc public, manifestând un comportament obraznic, ofensator și batjocoritor, s-a apropiat de Aurel Tipa, care fiindu-i necunoscut, i-a aplicat împreună cu Andrei Cociorvă și cu alte persoane

nestabilite organului de urmărire penală, mai multe lovituri cu pumnii și picioarele, cauzându-i dureri fizice, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, i-a fost cauzat traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoză cu edem al țesuturilor moi în regiunea fronto-temporală dreapta, echimoze în regiunea temporală și temporo-parietală pe stânga, echimoză la nivelul pavilionului auricular stâng, echimoză cu excoriație periorbital pe dreapta, excoriații în regiunea lombară. Aceste leziuni corporale au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată și în conformitate cu acest criteriu, în comun, se califică ca vătămare ușoară.

Tot el, la 12 octombrie 2013, aproximativ ora 05:00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffè” situat pe bd. Cantemir, 7/2, mun. Chișinău, împreună cu Andrei Cociorva și cu alte persoane nestabilite organului de urmărire penală, în continuare urmărind scopul provocării leziunilor corporale părții vătămate, în mod intenționat a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului cauzându-i leziuni corporale lui Aurel Tipa, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, la ultimul s-a constatat neuropatie optică posttraumatică severă cu afectarea retrobulară a nervului optic ce a condiționat pierderea vederii la ochiul drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, a condiționat o incapacitate permanentă de muncă în volum de 35 % (mai mult de 1/3), și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă.

2.1. Faptele constatate de prima instanță și reținute în sarcina inculpaților au fost calificate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal - *Huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor săvârșită de două sau mai multe persoane* și în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal - *Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

3. Nefiind de acord cu sentința, au declarat apel avocatul Alexandru Moloman în numele inculpaților și avocatul Marian Babără în numele inculpatului Dumitru Dubceac.

3.1. Avocatul Alexandru Moloman în numele inculpaților prin apelul declarat a solicitat casarea a sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpații să fie achitați de cele imputate.

În motivarea apelurilor, avocatul a invocat dezacordul cu aprecierea probelor de către prima instanță, indicând că din cumul de probe administrat în respectiva cauză penală nu a fost demonstrat pe deplin vinovăția inculpaților.

Mai mult, avocatul a indicat că, la calificarea acțiunilor inculpaților ca vătămare intenționată gravă, nu s-a stabilit cu exactitate dacă anume de la loviturile aplicate de către inculpați partea vătămată a pierdut vederea la un ochi, dat fiind faptul că din sentință reiese că Aureliu Tipa a fost agresat de un grup de persoane, iar condamnate au fost doar două persoane.

Totodată, apărătorul a menționat că, nu a fost stabilită intenția inculpaților și scopul acestora de a cauza vătămare intenționată gravă sănătății lui Aurel Tipa.

3.2. Avocatului Marian Babără în numele inculpatului Dumitru Dubceac, a solicitat casarea cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub acuzațiile aduse, dispunând eliberarea imediată din arest a acestuia.

În susținerea apelului, avocatul a indicat că, atât în sentința de condamnare a inculpatului cât și în rechizitoriu nu sunt probe directe ce ar confirma vinovăția lui Dumitru Dubceac în comiterea infracțiunilor imputate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, au fost admise apelurile declarate de către avocatul Alexandru Moloman în numele inculpaților și avocatul Marian Babără în numele inculpatului Dumitru Dubceac, casată sentința parțial în partea condamnării inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) Cod penal și în partea stabilirii pedepsei definitive, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Inculpații Andrei Cociorvă și Dumitru Dubceac, au fost recunoscuți vinovați în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, fiindu-le stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, pentru fiecare.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prim cumul total al pedepselor aplicate pentru fiecare infracțiune aparte, inculpaților Andrei Cociorvă și Dumitru Dubceac, le-au fost aplicate pedepse definitive sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, pentru fiecare.

Conform prevederile art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare aplicată inculpaților pe o perioadă de probațiune de 3 ani, fiecare.

A fost admisă acțiunea civilă, în partea prejudiciului moral, prin care s-a dispus încasarea în mod separat, în beneficiul părții vătămate Aurel Tipa, câte 50 000 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral produs prin infracțiune, iar în partea prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului material produs prin infracțiune, să hotărască instanța civilă.

Totodată, a fost admisă cererea părții vătămate privind repararea cheltuielilor judiciare legate de acordarea asistenței juridice de către avocatul Ruslan Dodica și s-a dispus încasarea de la inculpați în mod solidar, în beneficiul părții vătămate suma de 12 000 lei, cu titlu de reparare a cheltuielilor judiciare.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, în pofida faptului că, inculpații Andrei Cociorva și Dumitru Dubceac, nu și-au recunoscut vina, vinovăția acestora a fost demonstrată integral prin probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale, care au fost examinate în instanța de judecată și verificate în cadrul instanței de apel și anume:

- *declarațiile părții vătămate, Aurel Tipa;*
- *declarațiile expertului judiciar medico-legal, Ecaterina Gancioglo;*
- *declarațiile martorilor Lilia Tipa (vol. III, f. d. 28-34); Gheorghe Tipa (vol. III, f. d. 35-40); Marin Caminschi (vol. III, f. d. 41-49); Marcel Caminschi (vol. III, f. d. 50-55); Anastasia Varzari (vol. III, f. d. 56-64); Boris Simașco (vol. III, f. d. 65-76); Sergiu Dubceac (vol. III, f. d. 77-79);*
- *certificatul de vizită nr. 78598 din 12.10.2013 eliberat de Spitalul de Urgență (vol. I, f. d. 75);*
- *raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014 (vol. I, f. d. 99-101);*
- *procesul - verbal de confruntare dintre partea vătămată și Dumitru Dubceac din 27 iunie 2014 (vol. I, f. d. 137);*
- *procesul - verbal de confruntare dintre partea vătămată și Andrei Cociorvă din 20 ianuarie 2015 (vol. I, f. d. 170);*
- *procesul - verbal de confruntare dintre martorul Boris Simașco și Dumitru Dubceac din 26 ianuarie 2015 (vol. I, f. d. 176-178).*

Astfel, instanța de apel a conchis că, motivele invocate de către apelanți, ce vizează activitatea primei instanțe la aprecierea probelor administrate în cauză pe episodul de învinuire și, respectiv, de condamnare a inculpaților de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, sunt fondate parțial.

Așadar, apreciind probatoriul administrat, în ansamblu - din punct de vedere al coroborării probelor prezentate de părți, instanța de apel a constatat că, inculpații Andrei Cociorvă și Dumitru Dubceac împreună, și cu alte persoane nestabilite organului de urmărire penală, la 12 octombrie 2013, aproximativ ora 05.00, aflându-se în localul de agrement „Cherry Caffè”, situat pe bd. Cantemir, 7/2, mun. Chișinău, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate în prezența altor persoane, în mod intenționat, conștientizând că se află într-un loc public, manifestând un comportament obraznic, ofensator și batjocoritor, s-au apropiat de Aurel Tipa, necunoscut lor anterior, și i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste

diferite părți ale corpului și cap, cauzându-i ultimului dureri fizice și vătămări corporale, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoză cu edem al țesuturilor moi în regiunea fronto-temporală pe dreapta, echimoze în regiunea temporală și tempora - parietală pe stânga, echimoză la nivelul pavilionului auricular stâng, echimoză cu excoriație periorbital pe dreapta, excoriații în regiunea lombară. Aceste leziuni corporale au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, ce condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată și în conformitate cu acest criteriu, în comun, se califică ca vătămare ușoară.

Urmare a acțiunilor relevate, inculpații Andrei Cociorva și Dumitru Dubceac au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal: *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor săvârșită de două și mai multe persoane.*

Ca consecință a acțiunilor huliganice săvârșite de către inculpații Andrei Cociorva și Dumitru Dubceac, vătămarile corporale cauzate la cap lui Aurel Tipa au evoluat în timp de 3-5 luni, agravând starea sănătății lui, astfel cauzându-i vătămări corporale posttraumatice mai grave, pe care inculpații nu le-au prevăzut, deși puteau și trebuiau să le prevadă: conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, la Aurel Tipa s-a constatat neuropatie optică posttraumatică severă cu afectarea retobulară a nervului optic ce a condiționat pierderea vederii la ochiul drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, a condiționat o incapacitate permanentă de muncă de 35 % (mai mult de 1/3) și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă.

În atare situatei, inculpații Andrei Cociorva și Dumitru Dubceac din imprudență, i-au cauzat părții vătămate Aurel Tipa, vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Fapta constatată a fost calificată conform componentei de infracțiune prevăzută la art. 157 Cod penal: *vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, cauzată din imprudență.*

Cu privire la calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpaților, instanța de apel a menționat următoarele: subiectul infracțiunii sunt inculpații Andrei Cociorvă și Dumitru Dubceac, care întrunesc condițiile prevăzute la art. 21 alin. (1) și 22 Cod penal; obiectul juridic special al infracțiunii îl constituie relațiile-sociale cu privire la sănătatea persoanei, iar obiectul material al infracțiunii îl constituie corpul părții vătămate, Aurel Tipa; latura obiectivă a infracțiunii constituie vătămări grave a integrității corporale cauzate din imprudență are următoarea structură: 1) *fapta*

*prejudiciabilă care constă în acțiunea inculpaților de cauzare a vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății; 2) urmările prejudiciabile sub formă de vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile; latura subiectivă se manifestă prin vinovăție sub formă de imprudență.*

Astfel, instanța de apel a conchis că, infracțiunea calificată de prima instanță în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, necesită a fi recalificată în baza art. 157 Cod penal, deoarece din declarațiile inculpaților rezultă că ei n-au urmărit scopul de a-i produce victimei o vătămare gravă.

Mai mult, din declarațiile expertului audiat în ședința de judecată în apel, precum și din conținutul raportului de expertiză medico - legală nr. 660/D din 13 martie 2014, lui Aurel Tipa i-a fost constatată neuropatie optică posttraumatică, adică aceste consecințe mai grave au survenit în timp (de 3-5 luni) de la cauzarea vătămărilor corporale primare, care au fost ușoare.

Așadar, instanța de apel a conchis că, inculpații la momentul aplicării loviturilor lui Aurel Tipa, în același rând și în regiunea capului, n-au prevăzut că vătămările ușoare provocate, se pot agrava și că peste 3-5 luni poate surveni pierderea parțială a vederii la un ochi, deși puteau și trebuiau să prevadă asemenea consecințe; în atare împrejurări atitudinea psihică a inculpaților, conform prevederilor art. 18 Cod penal, îmbracă forma imprudenței, modalitatea neglijenței criminale.

Din declarațiile expertului medico - legal, Ecaterina Gancioglo, care a efectuat expertiza medico-legală sus indicată, rezultă că după termenul de 3 - 6 luni se poate de constatat dacă vederea se poate restabili sau nu, iar după traumă se poate agrava situația. Motivul pentru care expertiza a fost numită în 3 - 6 luni este că raportul de expertiză a fost efectuat în baza documentelor medicale menționate, iar concluzia dată de ultima a fost consultată cu catedra și 3 specialiști din cadrul Institutul Neurologic. Afectarea retrobilară a nervului optic a fost depistată în baza concluziilor specialiștilor din domeniul medical privind Oftalmologia. Deci, la momentul expertizării primare, referitor la pierderea vederii, raportul de constatare medico - legală nr. 2842/D din 30.12.2013, a fost întocmit în baza documentelor medicale pe numele lui Aurel Tipa (fără examinarea pacientului), fiind constatat diagnosticul: *traumă craniu - cerebrală comoție cerebrală, afectarea retrotulbulară a căilor optice, posibil de geneză traumatică*, iar din certificatul de vizită nr. 78598 din 12.10.2013, al pacientului, Aurel Tipa, la Instituția de Medicină de Urgență, nu reiese că pacientul ar fi pierdut vederea. În mod similar, instituția medico-sanitară publică, Centru Național Științifico - Practic de Medicină de Urgență a emis certificatul nr. 01-5/307 din 21.02.2014 prin care a confirmat diagnoza medicilor la examinarea din 12.10.2013 a pacientului „*Comoție cerebrală, contuzia țesuturilor moi a regiunii feței. Stare de ebrietate*”. Nu se menționează nimic despre orbire

sau neuropatia nervului ocular. Abia în raportul de constatare medico-legală 2842/D din 30.12.2013, efectuat în baza documentelor medicale, se menționează că la 16.10.2013 pacientul a început să acuze despre pierderea parțială a vederii, dar la examinările din 12.10.2013 și 13.10.2013, pacientul acuze cu privire la pierderea vederii nu a înaintat.

În această ordine de idei, instanța de apel a remarcat că, relevante sunt și concluziile cuprinse în raportul de constatare medico - legală nr. 5119 din 12 octombrie 2013 „... în rezultatul examinării medico - legal pe corpul cet. Aurel Tipa s-a constatat: edem echimotic, echimoze și excoriații la nivelul capului; excoriații la nivel lombar, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate. Gradul de gravitate a vătămarilor corporale va fi apreciat la finisarea tratamentului cu prezentarea documentelor medicale în original.”

Astfel, instanța de apel a conchis că, expertizele judiciare efectuate în cauză, inclusiv și audierea expertului, Ecaterina Gancioglo, sunt complete și clare și nu au apărut îndoieli cu privire la concluziile formulate referitoare la circumstanțele examinate.

Instanța de apel a menționat comportamentul post-infracțional al inculpaților și al victimei, din care rezultă că victima, văzând că Andrei Cociorvă sângerează, i-a oferit o băutură spirtoasă cu scopul de a-i dezinfecța rana, iar inculpații nu și-au continuat acțiunile criminale față de Aurel Tipa, dar dimpotrivă, au încetat acțiunile criminale de sine stătător.

Totodată, instanța de apel a constatat că inculpații au acționat din culpă în cazul în care au cauzat vătămare gravă victimei, de vreme ce această culpă nu se suprapune pe intenția inițială a acțiunilor huliganice comise de către inculpați prin care i-au fost produse victimei vătămare ușoară, or, față de provocarea vătămarilor corporale ușoare, inculpații au acționat intenționat, iar față de survenirea consecințelor mai grave, adică față de vătămarile corporale grave, ei au acționat din imprudență, în forma neglijenței: aceștia n-au prevăzut survenirea consecințelor mai grave sub forma pierderii parțiale a văzului la un ochi, cu toate că, aplicând lovituri în regiunea capului părții vătămate, puteau și trebuiau să prevadă că pot surveni și asemenea consecințe infracționale.

Altfel, fapta inculpaților nu cuprinde elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute la art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal: *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, săvârșită de două persoane.*



În cazul în care infracțiunea de huliganism este urmată de infracțiunea de vătămarea gravă din imprudență, faptele săvârșite de inculpați se încadrează în baza concursului real de infracțiuni, iar calificarea se face, conform norme penale speciale ce reglementează răspunderea pentru infracțiunea contra ordinii publice și, respectiv, conform norme penale speciale ce reglementează răspunderea pentru infracțiunea contra vieții și sănătății persoanei.

Cu referire la stabilirea pedepsei penale, instanța de apel a indicat că, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, și respectiv, pentru concursul de infracțiuni stabilit în cauză, instanța a luat în calcul prevederile art. 7, 61, 75, 84 și 90 Cod penal.

Astfel, inculpații au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 157 Cod penal, care potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, se clasifică ca fiind ușoară, anterior nu au fost judecați, se caracterizează pozitiv, circumstanțe agravante nu s-au constatat.

În context, instanța de apel a concluzionat că este rezonabil să le fie aplicată pedeapsa cu închisoare, în limitele prevăzute de sancțiunea art. 157 Cod penal.

Totodată, ținând cont de prevederile art. 84 Cod penal, instanța de apel a menționat că, inculpații Andrei Cociorvă și Dumitru Dubceac, declarați vinovați de săvârșirea a două infracțiuni, fără să fi fost condamnați pentru vreuna din ele, motiv pentru care, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte, a stabilit pedeapsa definitivă, prin cumul parțial al pedepselor aplicate.

În raport cu cele menționate mai sus și ținând seama de circumstanțele cauzei, de persoana inculpaților, fiind scoasă în evidență că pentru prima dată sunt trași la răspundere penală, instanța de apel a concluzionat că, corectarea și reeducarea lor este posibilă în condiții non-privative de libertate, astfel fiind aplicabile prevederile art. 90 Cod penal.

Subsecvent, instanța de apel a respins alegațiile apelanților cu privire la achitarea inculpaților de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca fiind nefondate, or probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței de condamnare a inculpaților în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiind obținute legal, sunt admisibile conform prevederilor art. 95, 100 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a indicat că, sentința cuprinde elementele definitorii condamnării prevăzute de art. 394 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, astfel este descrisă fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, forma și gradul de vinovăție a inculpaților, motivele și consecințele infracțiunii nominalizate, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care sunt respinse argumentele părții apărării.

Cu privire la calificarea infracțiunii în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a stabilit că, subiectul infracțiunii sunt inculpații, Andrei Cociorva și Dumitru Dubceac, care întrunesc condițiile prevăzute la art. 21 alin. (1) și 22 Cod penal; obiectul juridic special al infracțiunii are un caracter complex, dat fiind că se exprimă în acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței; obiectul juridic principal îl constituie relațiile-sociale cu privire la ordinea publică, iar obiectul juridic secundar îl formează relațiile-sociale cu privire la integritatea corporală, sănătate a victimei; obiectul material îl reprezintă corpul victimei Aurel Tipa; latura obiectivă a infracțiunii se exprimă prin acțiunile criminale prin care se încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra părții vătămate; latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin intenție directă, având la bază motive huliganice.

Versiunea inculpaților nu are acoperire probatorie, ce combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză, iar nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpaților de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și apreciate în modul convenit, demonstrează cu certitudine participarea acestora la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Cu privire la acțiunea civilă înaintată în procesul penal de către partea vătămată, Aurel Tipa, instanța de apel a admis-o ca fiind fondată, fiind demonstrat cu certitudine faptul că în rezultatul infracțiunilor săvârșite de către inculpați, părții vătămate, Aurel Tipa, i-au fost cauzate suferințe psihice și fizice. La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral cauzat părții vătămate, instanța de apel a luat în calcul rezultatele infracționale, care au influențat considerabil starea psihică a părții vătămate, precum și starea sănătății a acesteia, care, pe parcurs, a devenit gravă. Soluționând acțiunea civilă, în partea prejudiciului material produs prin infracțiune, instanța de apel a menționat că, la dosar nu sunt anexate documente ce ar permite instanței evaluarea și constatarea prejudiciului material produs prin infracțiune părții vătămate de către inculpați, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Totodată, instanța de apel a remarcat faptul că, la acțiunea civilă este anexat bonul de plată cu seria YL Nr. 649061 în care se indică că partea vătămată Aurel Tipa, a achitat serviciile pentru asistență juridică acordată de avocat în cadrul procesului penal în valoare de 12 000 lei, astfel aceste cheltuieli judiciare urmează a fi puse în sarcina inculpaților.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Ruslan Dodica în numele părții vătămate, Aurel Tipa, în temeiurile art. 427 alin. (1)

pct. 6), 10), 12), 15) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat, avocatul susține că, decizia instanței de apel este una nemotivată, contradictorie și bazată doar pe presupuneri.

Totodată, avocatul susține dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel susținând că, aceasta a distorsionat declarațiile expertului, Ecaterina Gancioglo.

Mai mult, avocatul menționează că, instanța de apel eronat a recalificat acțiunile inculpaților din vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății în vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență, or din probele anexate la materialele cauzei se constată clar că inculpații au comis fapta prin intenție, aplicând lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului.

De asemenea, apărătorul indică că, instanța de apel eronat a interpretat că urmările prejudiciabile sub formă de vătămare gravă a integrității corporale au survenit în timp și anume 3-5 luni de la traumatism, or acesta a fost termenul stabilit de către expert pentru a conchide asupra posibilității redresării parțiale a nervului optic.

La fel, recurentul susține dezacordul cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, prin care pedeapsa aplicată inculpaților a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 3 ani, indicând că aceste contrară prevederilor legale și nu își va atinge scopul.

5.1. Împotriva deciziei declară recurs ordinar procurorul prin care solicită în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, casarea deciziei cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului declarat, procurorul invocă aceleași argumente ca și în cererea de recurs declarată de către avocatul Ruslan Dodica.

5.2. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, declară recurs ordinar inculpatul, Andrei Cociorvă, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei, cu pronunțare unei decizii prin care ultimul să fie achitat de comiterea infracțiunilor imputate.

În susținerea recursului declarat, inculpatul invocă dezacordul cu aprecierea probelor, susținând că instanța de apel a apreciat probele unilateral în favoarea părții vătămate, încălcând dreptul la un proces echitabil contrar principiului egalității armelor și contradictorialității.

Totodată, inculpatul susține că instanța de apel a luat în calcul probe care urmau a fi respinse, deoarece contravin legislației procesual penale și anume, declarațiile lui

Gheorghe Tipa, tatăl inculpatului, care a participat în calitate de avocat al părții vătămate în cadrul urmăririi penale.

De asemenea, inculpatul invocă că, este neclară poziția instanței de fond care a respins declarațiile lui Serghei Dubceac din motiv că, acesta este fratele lui Dumitru Dubceac și urmărește evitarea răspunderii penale, pe când declarațiile lui Lilia și Gheorghe Tipa, părinții părții vătămate, au fost luate în calcul la stabilirea vinovății inculpaților.

În rest, inculpatul invocă aceleași motive indicate și în cererea de apel de către avocatul acestuia, Alexandru Moloman.

6. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Colegiul penal constată că, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel și anume, Colegiul penal lărgit conchide că, decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Astfel, deși prin sentința instanței de fond inculpații, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunilor descrise în rechizitoriu și anume prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, instanța de apel a conchis că, prima instanță incorect a stabilit situația de fapt în partea condamnării inculpaților de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, și a recalificat acțiunile acestora în baza art. 157 Cod penal, la constatarea faptei descrie o situație contradictorie ieșind din limitele învinuirii.

De asemenea, instanța de apel în motivarea deciziei susține două poziții contradictorii și anume în dispozitivul deciziei este indicată casarea doar în partea condamnării în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu mențiunea că dispozițiile privind condamnarea inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. d) Cod penal se mențin, pe când în partea descriptivă a deciziei stabilește din nou fapta pentru incriminarea inculpaților de comiterea infracțiunii respective, mai mult, aceasta menționează circumstanțe noi care nu sunt indicate în rechizitoriu și anume „(...) și i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului și cap”.

Totodată, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel la recalificarea faptei din art. 151 alin. (2) lit. d) în art. 157 Cod penal, nerespectând prevederile art. 325 Cod de procedură penală, prin care ultima judecă cauza numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, omite să indice sintagma „și cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală”, fără a-și motiva decizia.

Mai mult, Colegiul penal lărgit susține că poziția instanței de apel este una total contradictorie, or instanța de apel în partea descriptivă a deciziei aleatoriu indică, „Ca consecință a acțiunilor huliganice săvârșite de către inculpații Andrei Cociorva și Dumitru Dubceac, vătămrile corporale cauzate la cap lui Aurel Tîpa au evoluat în timp de 3-5 luni, agravând starea sănătății lui, astfel cauzându-i vătămări corporale posttraumatice mai grave, pe care inculpații nu le-au prevăzut, deși puteau și trebuiau să le prevadă: conform raportului de expertiză medico-legală nr. 660/D din 13 martie 2014, la Aurel Tîpa s-a constatat neuropatie optică posttraumatică severă cu afectarea retrobulară a nervului optic ce a condiționat pierderea vederii la ochiul drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, a condiționat o incapacitate permanentă de muncă de 35 % (mai mult de 1/3) și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă”, iar după aceasta instanța menționează că, „ (...) inculpații la momentul aplicării loviturilor lui Aurel Tîpa, în același rând și în regiunea capului, n-au prevăzut că vătămrile ușoare provocate, se pot agrava și că peste 3-5 luni poate surveni pierderea parțială a vederii la un ochi, deși puteau și trebuiau să prevadă asemenea consecințe; în atare împrejurări atitudinea psihică a inculpaților,

*conform prevederilor art. 18 Cod penal, îmbracă forma imprudenței, modalitatea neglijenței criminale”.*

Astfel, instanța de recurs menționează că rămâne incertă poziția instanței de apel care a susținut că, inculpații aplicând lovituri cu picioarele în regiunea capului, au acționat din culpă asupra consecințelor survenite, indicând că, *„inculpații au acționat din culpă în cazul în care au cauzat vătămare gravă victimei, de vreme ce această culpă nu se suprapune pe intenția inițială a acțiunilor huliganice comise de către inculpați prin care i-au fost produse victimei vătămare ușoară, or față de provocarea vătămarilor corporale ușoare, inculpații au acționat intenționat, iar față de survenirea consecințelor mai grave, adică față de vătămarile corporale grave, ei au acționat din imprudență, în forma neglijenței: aceștia n-au prevăzut survenirea consecințelor mai grave sub forma pierderii parțiale a văzului la un ochi, cu toate că, aplicând lovituri în regiunea capului părții vătămate, puteau și trebuiau să prevadă că pot surveni și asemenea consecințe infracționale”.*

De asemenea, Colegiul penal lărgit remarcă că poziția instanței precum că, urmările prejudiciabile sub formă de vătămări grave a integrității corporale a victimei au survenit în timp de 3-4 luni, este contradictorie circumstanțelor și împrejurărilor de fapt, or conform raportului de constatare medico-legală nr. 2842/D din 16 noiembrie 2013 (f.d. 95-96, vol. I), cât și din declarațiile martorului Boris Simașco și ale expertului judiciar medico-legal Ecaterina Gancioglo, rezultă că vederea la ochiul drept a părții vătămate a dispărut imediat după comiterea acțiunilor ilegale ale inculpaților, însă diagnosticul final privind incapacitatea de muncă ca consecință a lezării nervului optic, putea fi pus doar după 3-5 luni, deoarece anume în această perioadă poate fi constatată posibilitatea redresării parțiale a nervului optic.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel contrar prevederilor legale și-a întemeiat soluția pe aprecieri contradictorii, or Curtea de la Strasbourg statuează că, dreptul la un proces echitabil include obligația tribunalelor de a-și motiva deciziile lor, deoarece absența motivării unei decizii judiciare poate impieta asupra acestui drept.

De asemenea, Curtea Europeană menționează că, judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază deciziile, căci numai astfel, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională.

Instanța europeană a subliniat că *„motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pază împotriva arbitrarului.”*

Totodată, instanța de apel nu a dat răspuns la toate argumentele invocate de către apelanți și anume faptul că prima instanță eronat a luat în calcul declarațiile

martorului, Gheorghe Tipa, deoarece acesta a participat în calitate de apărător, or instanța de apel urma să se expună argumentat asupra acestui fapt.

În consecință, instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și nemotivată, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.”(*cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06*).

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, nemotivarea clară și concisă și motivarea contradictorie a soluției pronunțate de către instanța de apel reprezintă prin sine neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel, ce se consideră eroare de drept și este temei pentru recurs.

Colegiul penal lărgit indică că eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

Totodată, Colegiul penal lărgit susține că nu poate menține sentința primei instanțe, or instanța de fond în partea descriptivă a sentinței indică toate probele care dovedesc vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate fără o analiză amplă care să dezvăluie raționamentul între elementele infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) și 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și acțiunile ilegale comise de către inculpați.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlăture erorile enumerate mai sus, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, minuțios să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină cont de jurisprudența națională, de cele expuse în prezenta decizie legate de justa apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererile de

apel și recurs și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

**d e c i d e :**

admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, avocatul Ruslan Dodica în numele părții vătămate, Aurel Tipa și inculpatul Andrei Cociorva, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui Cociorvă Andrei XXXXX, Dubceac Dumitru XXXXX și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, publicată integral la **11 decembrie 2018**.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Ion Guzun

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Iurie Bejenaru